

Posudek na diplomovou práci Podpora multikulturní výchovy na současných základních školách

Autor práce: Bc. Kamila Andrášková

Diplomová práce v rozsahu 92 stran je členěna vedle úvodu a závěru do 7 kapitol. Jde o část teoretickou (současná situace multikulturní výchovy v ČR, zakotvení multikulturní výchovy v právních dokumentech, mezinárodní srovnání teoretických konceptů), která vyústí ve v popis a hodnocení projektu varianty.

Empirická část představuje aplikaci na podmínky českých škol (příklad implementace multikulturní výchovy do českých škol, cíle výzkumu, hlavní zjištění).

Text doplňuje seznam použité literatury a zdrojů, čtyři přílohy, slovník důležitých jmen a pojmů a rejstřík.

Kamila Andrášková uvádí cíl práce: popsat úroveň multikulturní výchovy na základních školách, roli nestátních neziskových organizací a zjistit, zda mají jejich aktivity vliv na otevřenější postoje žáků vůči cizincům. Vychází při tom z popisu současné situace v České republice a nabízí pohled na mezinárodní koncepty kultury a přístupy k multikulturní výchově. Studijními zdroji jsou zahraniční a česká odborná literatura, právní dokumenty – ústava, školský zákon a manuály, publikace a metodické listy neziskových organizací (projekt Varianty), materiály základní škol a internetové stránky.

V empirické části pracuje autorka se třemi základními školami, které jsou si podobné zázemím, které žákům nabízejí (rozšířená výuka), ovšem liší se v parametru spolupráce s neziskovými organizacemi v multikulturní oblasti. Používá metodu kvalitativní kategorizace esejí žáků 9. tříd tří základních škol.

Po zpracování teoretické části klade otázky: Jak by tedy měla vypadat multikulturní škola? Jaké komponenty školního prostředí je třeba změnit a reformovat tak, aby byly připraveny a zajištěny pro všechny žáky stejné podmínky ke vzdělávání?

Kamila Andrášková konstatuje: Česká republika nebyla připravena na osoby odlišných jazyků, zvyků, kultur. Úroveň multikulturní výchovy po r. 1998 byla téměř nulová. Po osmi letech se vnímání důležitosti multikulturní výchovy posunulo, státní instituce začaly na popptávku společnosti a připomínky neziskových organizací postupně více reagovat a jedním z výsledků je zavedení multikulturní výchovy (MKV) jako průřezového tématu do vzdělávacího procesu. Neziskové organizace sehrály nezastupitelnou roli v podpoře multikulturní výchovy a pružně reagovaly na měnící se potřeby společnosti. Začaly dodávat informace o cizích kulturách, tradicích, odlišných způsobech života a nabízet širokou paletu projektů a aktivit. Jejich strategie i programová struktura se postupně vyvíjí a obměňuje tak, jak se vyvíjejí a obměňují požadavky společnosti.

Výsledky empirického výzkumu Kamily Andráškové zaměřeného na postoje žáků nepotvrdily, že by samotné aktivity neziskových organizací realizované na základních školách měly zásadní vliv na změnu postojů žáků vůči cizincům. Z výzkumu dále vyplynulo zajímavé zjištění, že přestože postoje těchto žáků nejsou příliš odlišné, mají, oproti školám, kde MKV není, velmi dobrou kognitivní znalost, dokáží správně používat a interpretovat pojmy spojené s multikulturní problematikou. Ukázalo se, že největším problémem není vztah k cizincům, ale vztah k Romům. Ti jsou pro žáky největšími cizinci ze všech.

V teorii multikulturní výchovy autorka vychází převážně z James A. Bankse, z českých autorů je uvedena Taťjana Šišková, není však žádný antropolog například prof. Ivo T. Budil nebo jeho spolupracovníci.

Diplomová práce splňuje požadavky, autorka pracovala samostatně na základě studia pramenů. Seznam literatury je uveden řádně, taktéž citování. Text lze přijmout jako východisko dalšího rozpracování a prosazování moderních přístupů.

Diplomovou práci Bc. Kamily Andráskové Podpora multikulturní výchovy na současných základních školách doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení ve výši 20 - 25 (ze 30) kreditních bodů.

Ing. Marie Dohnalová, CSc.
oponent diplomové práce
V Praze dne 10. 9. 2006